

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง สภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม 5 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านบุคลากร ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูผู้สอนระดับปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนระดับปฐมวัยจังหวัดนครปฐม รวมทั้งสิ้น 31 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดครูผู้สอนระดับปฐมวัยร้อยละ 80 ของครูผู้สอนระดับปฐมวัยทั้งหมด ได้ขนาดตัวอย่างครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 178 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบการตรวจสอบรายการจำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชน ประกอบด้วย 5 ด้าน จำนวน 45 ข้อ ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่นๆ จำนวน 1 ข้อ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย จำแนกตาม ระดับการศึกษา และวุฒิการศึกษา ใช้ t-independent การเปรียบเทียบตามอายุและประสบการณ์ในการสอน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance : ANOVA) และกรณีที่พบความแตกต่างได้ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้เชฟเฟ้ วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการสรุปข้อเสนอแนะ นำเสนอแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงจำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-35 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 39.32 รองลงมาคือ 26-30 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 30.34 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรี จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 94.40 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 5.60 ส่วนใหญ่วุฒิการศึกษาสาขาปฐมวัย จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 92.13 รองลงมาคือ ประถมศึกษาและวุฒิอื่น ๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 7.87 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 55.05 รองลงมาคือ 1-5 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 17.97

2. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาเอกชนจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน โดยมีด้านที่มีระดับสภาพการจัดการจัดการศึกษาที่มีมากที่สุดลำดับแรกคือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการบริหารสถานศึกษาส่วนด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านบุคลากร และด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ผลการศึกษาตามรายข้อในแต่ละด้านมีดังนี้

2.1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 11 ข้อ โดยข้อที่มีระดับสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ครูเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นบทบาทสมมุติและใช้จินตนาการ รองลงมาคือ มีดนตรีและกิจกรรมเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์ และเด็กมีอิสระในการเลือกทำกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายชนิด ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากมี 14 ข้อ โดยข้อที่มีระดับสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก คือ มีวัสดุสำหรับงานศิลปะและเด็กมีโอกาสสร้างสรรค์ รองลงมาคือ ครูเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็นและแสดงความรู้สึก และสถานศึกษาส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นของเด็ก

2.2 ด้านการบริหารสถานศึกษา โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ โดยมีข้อที่มีระดับสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ มีสภาพถูกหลักอนามัย (เช่น อ่างล้างมือ ห้อยน้ำ) สะอาด ปลอดภัย และมีแสงสว่างเพียงพอ รองลงมาคือ มีพื้นที่ มากพอสำหรับให้เด็กวิ่งและทำกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ มีเครื่องเล่นทุกชนิดอยู่ในสภาพที่ดี ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีจำนวน 3 ข้อ คือ มีเครื่องเล่นและของเล่นเพียงพอกับจำนวนเด็ก และมีห้องใช้งานแต่ละประเภทแยกต่างหาก ตามลำดับ

2.3 ด้านบุคลากร โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ มีอัตราส่วนระหว่างจำนวนเด็กกับจำนวนครูเหมาะสม (ตามเกณฑ์ควรมีเด็กอย่างน้อย 15-20 คนต่อครู 1 คน) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัยของเด็ก รองลงมาคือ ครูมีความรู้ความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ข้อที่อยู่ในระดับมากมีจำนวน 3 ข้อ เรียงตามลำดับคือ บุคลากรให้การต้อนรับ ผู้มาติดต่ออย่างดีทุกเวลา ครูตอบสนองความต้องการของเด็ก และครูกับเด็กมีความไว้วางใจและให้เกียรติซึ่งกันและกัน

2.4 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ เรียงตามลำดับคือ สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รองลงมาคือ มีหลักสูตรส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนตามศักยภาพของแต่ละคน และมีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์ ข้อที่อยู่ในระดับมากมีจำนวน 2 ข้อ คือ มีสื่อที่ช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนด้วยตนเองและตรวจสอบด้วยตนเองตามระดับความสามารถของเด็ก และครูสามารถเปลี่ยนแผนการจัดประสบการณ์ได้ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน

2.5 ด้านผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่มีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ข้อ คือ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากมีจำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับ คือ เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติตนและมีคุณธรรม รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบ ร่วมส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ ทั้งโดยรวมและรายด้านพบว่าครูที่มีอายุ 20- 25 ปีและอายุ 26 - 30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยแตกต่างจากผู้มีอายุ 31- 35 ปีและอายุ 36 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้านโดยครูที่มีอายุ 20 – 25 ปี และอายุ 26-30 ปี มีระดับความคิดเห็นมากกว่าครูที่มีอายุ 31- 35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป

4. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาทั้ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทมีระดับความคิดเห็นสูงกว่า

5. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย ในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าโดยครูที่มีวุฒิ การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพสภาพการจัดการศึกษาทั้ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยครูที่มีวุฒิการศึกษาสาขาปฐมวัยมีระดับความคิดเห็นสูงกว่า

6. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัย ในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูที่ มีประสบการณ์สอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันใน ด้านการบริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างกันในด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ พบว่าไม่แตกต่างกัน

7. ตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัด นครปฐมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยใน สถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม มีข้อเสนอแนะดังนี้

8.1 ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีข้อเสนอแนะดังนี้ การจัดการเรียนการสอน ควรเป็นไปตามพัฒนาการของเด็ก ไม่ควรเน้นเนื้อหาทางวิชาการมากเกินไป

8.2 ด้านการบริหารสถานศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้ การจัดห้องเรียนควรมีห้องใช้ งานแต่ละประเภทแยกต่างหาก เช่น ห้องนอน ห้องดนตรี

8.3 ด้านบุคลากร มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีโครงการต่างๆ ให้กับบุคลากร เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ เช่น โครงการที่ส่งเสริมบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ชยัน อดทน เอาใจใส่ การเรียนการสอน

8.4 ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีการจัด ทำหลักสูตรท้องถิ่นและนำมาใช้ปฏิบัติจริงภายในโรงเรียน

8.5 ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม มีข้อเสนอแนะดังนี้ ควรมีกิจกรรมให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมร่วมกับเด็ก และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กด้วย

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐมมีความพร้อมในการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษามีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็ก ส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก คือ ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ผู้ใหญ่ให้การส่งเสริมสนับสนุนและให้คำแนะนำในทางที่ดีเหมาะสมเด็กกับแต่ละคนและมีการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อนด้วยตนเอง เด็กได้รับการพัฒนาทางด้านสังคมและสติปัญญา มีการดำเนินการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทุกเรื่อง การบริหารงานที่สร้างสรรค์ มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดูแลเด็กให้มีคุณภาพดี รวมถึงการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนมีความมั่นคงทางการเงิน และให้ความสนใจต่อความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร เนื่องจากคุณสมบัติของบุคลากรและการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาการของเด็ก สถานศึกษามีการดำเนินการบริหารหลักสูตรที่ดีทั้งนี้หลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์) มีเป้าหมายที่จะส่งเสริมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีชีวิตชีวา และให้ได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการทำกิจกรรมและการเล่น โดยให้สอดคล้องกับการพัฒนาของเด็กเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนและในโลก หลักสูตรยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำของเด็ก และในการนำหลักสูตรไปใช้กับเด็กใช้หลักที่ว่าเด็กเรียนรู้จากการกระทำด้วยตัวของเด็กเองและจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดให้แก่เด็ก สถานศึกษามีการสร้าง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครองโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้รับข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เข้าเยี่ยมโรงเรียนและมีส่วนสนับสนุนในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก โรงเรียนให้ความสำคัญแก่ครอบครัวของเด็กจึงสามารถจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของเด็กได้อย่างเหมาะสม โรงเรียนพัฒนาวิธีการทำงานร่วมกันกับผู้ปกครองให้มีประสิทธิภาพการติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนบนรากฐานที่ว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อชีวิตเด็กเป็นอันดับแรก

จากการวิเคราะห์สภาพของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีอายุ 31-35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและมีวุฒิการศึกษาสาขาปฐมวัยมีประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี จากระดับการศึกษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยต้องมีการเรียนรู้ และมีความชำนาญในการวางแผนการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้ระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับ

ปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับหลักการจัดการอนุบาลศึกษาที่ดีของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2537 : 7-10) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบดังนี้ 1) การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรกับเด็กและระหว่างบุคลากรกับผู้ปกครอง 2) การบริหารหลักสูตร (แนวการจัดประสบการณ์) 3) การบริหารงาน วิธีการบริหารโรงเรียน 4) การบริหารงานบุคคลโรงเรียน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากรโดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการดูแลเด็กแต่ละคน 5) การจัดสภาพแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทางกายที่ส่งผลต่อพฤติกรรม และพัฒนาการทั้งหมดของเด็กและผู้ใหญ่ 6) การจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ มุ่งป้องกันการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุ และเตรียมสำหรับเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้น และให้การศึกษา แก่เด็กในด้านการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย 7) อาหารและการบริการ เด็กต้องได้รับอาหารที่มีประโยชน์และมีคุณค่าจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับนิสัยในการกินอาหารที่ถูกต้อง และ 8) มีการประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงและรักษาระดับคุณภาพของโรงเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภิตอนงค์ บุญช่วย (2531 : 152-163) ที่ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการสอนระดับก่อนประถมศึกษา พบว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ ส่วนมากมีพื้นที่สนาม และเครื่องเล่นสนามเพียงพอกับจำนวนนักเรียน แต่ขนาดของห้องเรียนค่อนข้างแคบ และอภิสมัย วุฒิพรพงษ์ (2540 : 178 - 200) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการบริหารงานงานหลักสูตรและการทำหลักสูตร มีการนำแนวและแผนการจัดประสบการณ์มาปรับปรุงหรือพัฒนาเพื่อนำไปใช้ การเรียนการสอนเน้นการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการเด็กโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน มีการดำเนินการสำรวจความต้องการสื่อของครูผู้สอน การวัดและประเมินผล มีเอกสารคู่มือ อุปกรณ์และเครื่องมือที่จำเป็นอย่างเพียงพอ มีการจัดห้องสมุดเป็นเอกเทศ มีการดำเนินการนิเทศภายใน และการพัฒนามูลฐานการอบรมทางวิชาการจากหน่วยงานต้นสังกัด ปัญหาที่พบคือ จำนวนนักเรียนต่อห้องเรียนมากเกินไป อาคารเรียนและห้องเรียนไม่เพียงพอ บางโรงเรียนไม่มีเครื่องเล่นและสนามเด็กเล่น

เมื่อพิจารณาระดับสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม แยกเป็นรายด้าน พบว่า สภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรและด้านการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากหลักสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้น สถานศึกษาต้องสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทุกด้าน จัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม เล่นอย่างสนุกกลมกลืนกับการเรียนการสอนจนเกิดการเรียนรู้และก้าวหน้าอย่างสูงสุด และเพื่อให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับของผู้ปกครอง นักเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สถานศึกษาเอกชนจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร บุคลากร การบริหารการจัดการ กฎ ระเบียบต่างๆ ให้สามารถบริการทางการศึกษาได้หลากหลายรูปแบบโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามาใช้ในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน การให้ความสำคัญอิสระ คล่องตัวในการบริหารจัดการ ได้รับการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิไลพร เรือนศรี (2544 : 160-168) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรก่อนประถมศึกษาพุทธศักราช 2540 ในด้านการบริการ บริหารหลักสูตรและด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรของผู้บริหารโรงเรียนและครูประจำชั้น ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารหลักสูตรโรงเรียนส่วนใหญ่ 1) มีการวางแผนการใช้หลักสูตรก่อน ประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก และมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้อบรมเลี้ยงดู และการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กได้พัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้อง 2) มีการเตรียมบุคลากร โดย ผู้บริหารโรงเรียนได้พิจารณาจัดครูที่มีประสบการณ์เข้าสอน อัตราส่วนครูต่อเด็กเป็น 1 : 21 - 30 คน และได้ส่งครูเข้าอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก มีการเตรียมผู้ปกครองให้ม ีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรด้วยการประชุมนิเทศผู้ปกครอง 3) เอกสารและคู่มือประกอบ หลักสูตรที่จัดให้กับครู ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ของกรมวิชาการ และคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3-6 ปี) ของกรมวิชาการ 4) มีการจัด บริการสื่อ เครื่องเล่นและวัสดุอุปกรณ์ โดยผู้บริหารโรงเรียนให้ครูประจำชั้นเป็นผู้สำรวจสื่อ เครื่องเล่น และวัสดุอุปกรณ์ด้วยการพิจารณาความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก 5) การจัดอาคารสถานที่และ การใช้แหล่งวิทยาการในท้องถิ่น มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการนำหลักสูตรไปใช้โดยคำนึงถึง บรรยากาศในการเรียนรู้ ความสะอาด ความปลอดภัย และความพร้อมของอาคารสถานที่ และมีการนำ แหล่งวิทยาการจากภายนอกท้องถิ่นมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัย ของกองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2546ค : 65-67) ได้ศึกษาความพร้อมในการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ปีการศึกษา 2546 พบว่า สถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ในโรงเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา โดยประชุมชี้แจง อบรมให้ความรู้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร แจกเอกสารเผยแพร่ การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคณะครู จัดทำเอง และครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในทุกชั้นตอน

สภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชน จังหวัดนครปฐม พบว่าสภาพการจัดการศึกษาที่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ด้านการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเกือบทุกรายการมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ยกเว้นการมี ส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาเอกชน ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมเฉพาะกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเท่านั้น แต่ควรรวมถึงการให้ความร่วมมือใน

ด้านต่าง ๆ ด้วยความไว้วางใจ รู้สึกว่าตนเองมีประโยชน์ต่อโรงเรียน เต็มใจและภูมิใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ดังนี้ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา การกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ และเป็นแบบอย่างที่ดีในด้านการปฏิบัติตนและมีคุณธรรมตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ งานไว (2538 : 102) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารการจัดการ มีการปฏิบัติที่อยู่ในระดับปานกลาง คือการให้ความช่วยเหลือจากชุมชน การออกเยี่ยมพบปะกับผู้ปกครองนักเรียนที่นักเรียนมีปัญหา ตลอดจนการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ผลงานทางวิชาการและสนทนากับชุมชน และงานวิจัยของสุครัตน์ แซ่ซี (2542 : 51-52) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่คาดหวังในเรื่องการจัดประสบการณ์การเรียนการสอน มุ่งพัฒนาเด็กให้มีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้เด็กมีความพร้อมเพื่อศึกษาต่อไปในระดับประถมศึกษา ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่ทำให้เด็กเกิดความรักและความไว้วางใจมากที่สุด สื่อการเรียนการสอนควรมีความปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเหมาะสมกับเด็กอนุบาล ห้องเรียนมีการระบายอากาศและมีแสงสว่างเพียงพอ ครูต้องแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองทราบสม่ำเสมอ และมีการเอาใจใส่ความปลอดภัยในการรับ-ส่งนักเรียน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และวุฒิการศึกษา แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมไม่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีความแตกต่างกันในด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2540 : 81) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ครูผู้สอนในระดับก่อนประถมศึกษา เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ทางการสอนของครู โดยครูที่มีประสบการณ์ทางการสอนมากจะเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจในจิตวิทยาของเด็กระดับปฐมวัย เข้าใจในเทคนิคและวิธีการจัด การเรียนการสอนระดับปฐมวัย และ อรุณี หรดาล (2537 : 35) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาปฐมวัย สามารถจัดได้หลายรูปแบบ ตามความต้องการพัฒนาของสถานศึกษา เช่น การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้ศึกษาเทคนิควิธีการปฏิบัติงาน ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อช่วยให้บุคลากรได้รับทั้งความรู้ ความสามารถและแนวคิดใหม่ๆ และเพิ่มวุฒิการศึกษา ทั้งนี้การดำเนินการพัฒนา

บุคลากรนั้น พื้นฐานเดิมของบุคลากรมีความแตกต่างกันการรับรู้ต่อการใช้ความรู้ ความเข้าใจและแนวคิดจึงแตกต่างกัน เนื่องจากความแตกต่างด้านอายุ ระดับการศึกษา วุฒิการศึกษาและประสบการณ์สอน เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของครูแตกต่างกัน จึงส่งผลให้ระดับความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐมแตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุธีรักษ์ ทรงมุสิก (2547 : 78-80) ได้ศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร ครูปฐมวัยสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มอายุ ระดับชั้นที่สอน ประสบการณ์การสอน และขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกันดังนี้ 1) ครูปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้ในโรงเรียนและสภาพการนำหลักสูตรปฐมวัยในสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ครูปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้ในโรงเรียนและสภาพการนำหลักสูตรปฐมวัยในสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ครูปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่างที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ใช้ในโรงเรียนและสภาพการนำหลักสูตรปฐมวัยในสถานศึกษามาสู่การปฏิบัติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของครูปฐมวัยในสถานศึกษาระดับปฐมวัยเอกชนจังหวัดนครปฐม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1.1 มีการส่งเสริมและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การจัดการเรียนรู้กับสถานศึกษาอื่นๆ

1.2 มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วม วางแผน และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของเด็ก

1.3 เชิญวิทยากรและผู้มีประสบการณ์ด้านต่างๆ ร่วมวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้กับเด็ก

1.4 ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยต้องจัดครูให้เพียงพอและจำเป็นอย่างยั้งที่
ต้องมีวุฒิการศึกษาปฐมวัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษา
ผู้ปกครองนักเรียน และชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการจัดการศึกษาระหว่างสถานศึกษาระดับปฐมวัย
เอกชนกับรัฐ

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)
ประกอบการสังเกต